

УПОТРЕБА ВИДЕА У ОБРАЗОВАЊУ И УСАВРШАВАЊУ НАСТАВНИКА

САДРЖАЈ

О ОВОМ ПРИРУЧНИКУ	3
УПОТРЕБА ВИДЕА У ОБРАЗОВАЊУ И УСАВРШАВАЊУ НАСТАВНИКА	4
1.поглавље: Загревање за рад са камером	4
2.поглавље: Припрема за видео опсервацију и разматрање.....	5
3.поглавље: Пракса у погледу видео записа	7
4.поглавље: Показни видео записи и микро лекције.....	9
5.поглавље: Професионални видик.....	12
6.поглавље: Видео продукција и организовање библиотеке видео материјала.....	13

О ОВОМ ПРИРУЧНИКУ

Овај електронски приручник израђен је израђен је у циљу промоције употребе видео материјала у образовању, а посебно у видео педагогији, и у иницијалној обуци наставника и у континуираном усавршавању наставника. Примери у овом приручнику осмишљени су као практични алати који се могу применити на различитим нивоима и областима образовања.

Иако се видео материјали већ деценијама користе у образовању и обукама, напредна технологија, онлајн учење и дигитална педагогија повећали су могућности и улогу видео у процесу предавања и учења. Обично и наставници и ученици стално са собом носе моћан уређај - паметни телефон – али се он често не користи колико би могао. Последњих година програми за обуку наставника широм света подстичу и прилагођавају употребу видео материјала у педагошкој пракси. Ипак, многи наставници и особе која их обучавају не разумеју како или зашто би требало да користе видео као део професионалног усавршавања наставника. Управо то је циљ овог приручника: да пружи практичне вежбе које ће омогућити наставницима и особама које их обучавају да користе видео материјале у професионалном усавршавању. Прва поглавља усредсређена су на употребу видео материјала у професионалном усавршавању наставника, док каснија поглавља илуструју како сами наставници могу да користе видео материјале у својим предавањима.

Свако поглавље почиње задатком за учење. Задатак од Вас захтева праву активност. Биће Вам потребни одређени технички алати као што су паметни телефони, рачунар, видео камера и софтвер за монтажу. За неке ће бити потребан рад у паровима или малим групама. Корисници овог електронског приручника слободно могу да праве сопствене материјале. Немојте превише бринути о квалитету Ваших видео записа нити бити самокритични. Није циљ да се направе видео записи комерцијалног квалитета. Планирани исход учења јесте да се видео записи искористе на бољи начин и да се користе на педагошки прихватљив начин који је од помоћи наставницима.

Након задатка за учење, видећете кратке напомене о задацима и стварима које треба размотрити. Наведени линкови воде до видео материјала или других локација на интернету. Зато је могуће да временом неки ресурси више неће бити доступни.

Приручник не наводи техничке детаље

у погледу различитих алата, формата и софтвера. Спектар алата, формата и софтвера у вези са видео материјалима стално се мења – нешто што је сада бесплатно на располагању можда неће бити доступно и годину дана касније. Стандарди могу да се мењају, а алати постају мање или више широко доступни. Препоручујемо да тражите нове и одговарајуће алате, као и да испробате различите алате како бисте сазнали шта је оно што Вама највише одговара. Испробавање нових алата је одличан начин за учење!

Овај онлајн приручник заснива се на практичном раду, истраживању и развоју видео педагогије **Факултета за професионално образовање наставника Универзитета примењених наука у Оулуу и Швајцарског федералног института за стручно образовање и обуку.**

Ти ресурси из области видео педагогије могу се наћи на интернет страници Европске фондације за обуку. Придружите се [ETF видео педагошкој заједници](#).

Европска фондација за обуку
www.etf.europa.eu

Твитер [@vidpedagogy#videopedagogy](#)

[Факултет за професионално образовање наставника Универзитета примењених наука у Оулуу](#)
[Швајцарски федерални институт за стручно образовање и обуку](#)

Овај приручник написали су JanneLansitie, JuhaPousi и Tommi Karjalainen са Факултета за професионално образовање наставника Универзитета примењених наука у Оулуу у Финској, ревизију је урадио Julian Stanley, а редиговање Denise Loughran, ETF. Израђен је у оквиру обимнијег пројекта који се односи на видео педагогију који је Европска фондација за обуку доделила Универзитету примењених наука у Оулуу у Финској (контакт особе Blair Stevenson and JanneLansitie) и Швајцарском федералном институту за стручно образовање и обуку (SFIVET) (контакт особе Alberto Cattaneo и AlessiaEvi-Colombo).

Цитирати на следећи начин:

Lansitie, J., Pousi, J., Karjalainen, T. & Stanley, J. (2019). Употреба видео у образовању и усавршавању наставника. Европска фондација за обуку:
Торино.

За садржај овог рада искључиво је одговорна Европска фондација за обуку и не мора да одражава ставове институција ЕУ.

PDF ISBN 978-92-9157-709-5

doi:10.2816/104500 TA-01-19-495-EN-N ©

Европска фондација за обуку, 2019.

Текст

JANNE LANSITIE

JUHA POUSI

JULIAN STANLEY

TOMMI KARJALAINEN

Дизајн

TOMMI KARJALAINEN

УПОТРЕБА ВИДЕА У ОБРАЗОВАЊУ И УСАВРШАВАЊУ НАСТАВНИКА

1. ПОГЛАВЉЕ: ЗАГРЕВАЊЕ ЗА РАД СА КАМЕРОМ

Ово поглавље помаже Вам да почнете са радом на прављењу видео материјала и да пронађете алате и помоћ који Вам могу бити потребни.

Задатак за учење 1.1: Представите се помоћу видео записа

Исходи учења:

- Направити видео запис самог себе
- Наступ пред камером
- Рад у пару

Да почнемо од почетка. Потребан Вам је уређај за снимање видео материјала како бисте представили основне информације о себи пред камером. Такође треба да снимите видео и аудио запис. Квалитет је довољно добар када гледалац јасно може да Вас види и чује. Немојте превише бринути о професионалном квалитету Ваших првих видео записа. Циљ је да очекивања не буду превелика како бисте Ви или било који други наставник могли да почнете да користите видео материјале као алат у настави и личном усавршавању. Не треба да постигнете ниво професионалних филмова високог квалитета или ТВ продукција. Због тога и не треба да поредите своје вештине наступа са професионалним глумцима или водитељима.

Замолите колегу или пријатеља да Вам помогне тако што ће бити сниматељ. Реците свом сниматељу како ради Ваша камера (или паметни телефон) и какву врсту видео записа желите. Помозите му да сними Ваше представљање онако како Ви то желите. Држите камеру или паметни телефон у хоризонталном положају!

Размислите о следећем

Сваки почетак је тежак. Препоручујемо да активност учења почне одмах – у овом случају треба направити веома једноставан видео без

Нису Вам потребни скупи професионални алати да направите видео снимак доброг квалитета. Паметни телефони праве квалитет који је сасвим добар за постављање на интернет. Процес учења да користите све свакодневне алате које имате омогућиће Вам да помогнете ученицима да употребе све уређаје за снимање које имају на располагању.

Критика сопствених поступака у видео запису није лак задатак. Често смо превише самокритични.

Нормално је да Вам испрва буде непријатно, али ћете то превазићи. Вероватно поступате боље, звучите и изгледате боље него што мислите! Слободно поново снимајте сцене. Није битно ако погрешите. Увек можете поново да покушате и да поново снимите сцене.

Пример веома једноставног видео представљања: [Представљање од два минута](#).

Слика 1. За снимање видео записа можете употребити и паметни телефон.

Слика 2. Пример кадрирања и употребе статива.

додатних елемената. Тако наставник може да искуси процес израде видео материјала у року од неколико минута.

ВИДЕО ПРЕДСТАВЉАЊЕ

2. ПОГЛАВЉЕ: ПРИПРЕМА ЗА ВИДЕО ОПСЕРВАЦИЈУ И РАЗМАТРАЊЕ

У овом поглављу упознајете се са алатима за прављење видео материјала.

Задатак за учење 2.1: Одаберите праве алате

Исходи учења:

- Овладати радом са уређајима за снимање које имате на располагању
- Пронаћи опрему која постоји у Вашој организацији
- Сазнати ко Вам може помоћи са употребом видео материјала

Сазнајте

- Где се налазе уређаји у Вашој школи / организацију / на радном месту?
- Ко је за њих задужен?
- Ко Вам може помоћи да дођете до тих алата и показати Вам како се они користе?
- Да ли имате софтвер за монтажу и *cloud* услуге у Вашој школи или на Вашем радном месту?

Размислите о следећем

У образовним установама обично постоје особе које су задужене за техничку опрему. Те особе вероватно се боље разумеју у информационе технологије, аудио и визуелну опрему, видео, каблове и струју од већине наставника и ученика. Треба искористити њихову стручност. Техничко особље може да Вам помогне уколико треба да набавите нове алате за установу. Можда постоји и служба од које можете позајмити аудио-визуелну опрему. Уколико подршка или техничко особље нису на располагању, можда можете наћи неког другог колегу који се разуме у те ствари.

Планирање и припрема су веома важни за уштеду времена када се снима видео. Када активност која се снима почне да се одвија, прилично је тешко да почнете да решавате проблеме са алатима. Уз добро планирање уштедећете свима време. Тимски рад је изузетно важан. Научите како да упознате и радите са људима чије вештине су комплементарне и корисне за видео пројекат. Кроз заједнички рад на видео пројекту такође се развијају вештине сарадње.

Задатак за учење 2.2: Снимите себе док предајете

Исходи учења:

- Подешавање уређаја за снимање у простору у коме се предаје и учи
- Припрема за видео документовање предавања

- Снимање предавања ради разматрања и процене

Одаберите конкретно предавање које желите да снимите. Рецимо, кратко упутство ученицима како да ураде задатак.

Планирајте како ћете поставити уређаје тако да снимите довољну количину и видео и аудио материјала одговарајућег квалитета. Снимите активност предавања. Погледајте видео како бисте се упознали са сопственом праксом када предајете. Запишите напомене о начину на који предајете.

Размислите о следећем

Видео се често сматра алатом за посматрање начина на који други предају. Ипак, видео се такође може искористити и за самопосматрање. Тада видео представља алат за документовање сопствених поступака током предавања и помоћно средство за разматрање и самопроцену. Видео помаже наставницима да развију и примене сопствени „професионални видик“, тј. сопствени капацитет да опазе, разумеју и процене професионално понашање. Исто тако и професионални спортисти често користе видео снимке својих наступа како би усавршили своје вештине. Наставници рутински користе сопствени професионални видик када посматрају компетенције својих ученика, али они ређе посматрају начин на који неко предаје. Видео материјали могу се сачувати и употребити и касније.

Видео стога може да унапреди видљивост одређених понашања при предавању, као и инхерентних компетенција што омогућава поновну примену или размену пракси.

Опсервација и разматрање на основу видео материјала представљају алат за памћење и присећање. Преглед видеа може се извршити самостално, без друштва, или са особом која врши обуку или другим наставником. Снимање предавања користи и наставницима и ученицима. Наставник може да користи снимљени видео материјал за разматрање и опсервацију начина на који се предаје. Снимљени часови ученицима омогућавају да прегледају садржај часова или сопствене активности учења.

Задатак у овом поглављу је углавном техничке природе, али у зависности од тога како ће видео

материјал бити употребљен, веома је важно узети у обзир одређене ствари. Уколико користите видео за саморефлексију, желите да видите и чујете довољно како бисте запамтили и разумели шта се десило. Уколико користите видео за процену и уколико ће га погледати, рецимо, особа која врши обуку наставника или будући послодавац, видео треба да изгледа што је више реалистично и компетентно. Можда ћете желети и да размислите о томе кога или шта желите да снимите. Постоје прописи који одређују шта се може снимати на радном месту и у школи. Можда ће бити потребно да прибавите пристанак ученика или сагласност родитеља уколико су ученици малолетни. Која опрема Вам је потребна и која су ограничења? Не заборавите струју, осветљење, акустику простора. Уколико Вам не дозволе да снимате ученике, размислите о томе како ћете поставити камеру како бисте се само Ви видели. Проверите колико људи треба да буду удаљени од камере и микрофона када говоре како би се оно што говоре чуло у видео запису. Такође послушајте и сопствени глас. Да ли је довољно јасан и гласан за аудио запис у видео снимку? Проверите да ли је аудио запис довољно јасан и без превише сметњи или превише додатне буке. Проверите и да ли снимате простор који желите да се види у видео запису. Визуелизујте активност коју покушавате да забележите. Ако желите да се види само наставник, онда не морате бринути о приказивању ученика или њихових реакција. Ако желите да прикажете практично предавање о одређеним вештинама, можда ће Вам бити потребан крупни план.

Слика 3. Сценарио предавања у пракси. Мала камера са леве стране снима наставника.

Пример случаја: Снимање видео записа о томе како полазник стручне обуке за наставнике предаје

Полазник стручне обуке за наставнике треба да почне да предаје у стручној школи која је стотинама километара удаљена од универзитета на коме се одвија програм обуке наставника. Циљ предавача на обуци је да се вежбају различите методе предавања. Ипак, пошто је школа у којој полазник обуке ради удаљена, татор није у могућности да директно посматра полазника обуке док предаје. Видео омогућава да се сними и документује начин на који полазник предаје, што чини компетенције за примену разноврсних метода наставе наставника који

похађа обуку видљивим. Стога и сам полазник обуке може да размотри своје компетенције, а татор на универзитету касније може да их процени.

Полазнику обуке се предлаже да документује предавање помоћу видео материјала како би полазник и татори накнадно могли да размотре и процене ту активност. Видео помаже у том процесу јер омогућава јасне примере о којима се може разговарати. Видео такође може да помогне да се пажња усмери на одређени део или поступак до кога је дошло у учионици.

Уобичајени начини за снимање таквих видео материјала су, рецимо, постављање видео камере тако да се види што је могуће више. Добра идеја је да замолите неког другог да сними клипове мобилним уређајем. Веб камера која снима активности директно на рачунар или *cloud* омогућава много лакшу размену материјала. У неким учионицама можда постоји и интегрисани систем за снимање предавања – па наставник само треба да притисне дугме како би снимање почело.

Пример полазника обуке за наставнике који показује своје компетенције користећи видео: [Видљивост компетенција помоћу видео записа](#). Видећете да се је рад полазнице обуке за наставнике пажљиво испланиран и да она користи и свој паметни телефон да документује предавање из перспективе својих ученика.

СНИМАЊЕ ВИДЕА У ПРАКСИ

3. ПОГЛАВЉЕ: ПРАКСА У ПОГЛЕДУ ВИДЕО ЗАПИСА

Ово поглавље усмерено је на разматрање предавања уз помоћ видео записа. Активности можете изводити и сами, али је боље да радите у пару или групи, а тако можете и да размењујете и упоређујете мишљења.

Задатак за учење 3.1: Погледајте видео како бисте размотрили начин предавања

Исходи учења:

- Размотрити сопствени начин предавања и развити га кроз гледање примера у видео материјалу
- Анализирати и размотрити начин предавања забележен у видео материјалу

Изаберите видео материјал који је јавно доступан, пронађите или снимите материјал који можете искористити у овом задатку.

Рецимо, *TED* говори (на Јутјубу) су одлични јавни говори који се могу искористити за наставу и стил предавања. Док гледате видео материјале, хватајте белешке на основу следећег:

- Шта је основни контекст? Да ли се јасно преноси?
- Колико често и на које начине се говорник обраћа слушаоцу?
- Како говорник остварује контакт са публиком?
- Како говорник користи примере из сопственог искуства како би нешто доказао?
- Како говорник користи простор?
- Која врста визуелних средстава се користи?

Варијација

Урадите исти задатак или сами или у пару или малој групи. Изведите задатак индивидуално, а онда упоредите своје опсервације са другима. На који начин су резултати слични, а на који начин се разликују? Зашто су запажања различита? Како то утиче на евалуацију?

Размислите о следећем

Дефинишите свој фокус како би правац у коме се крећете био јасан. Фокус у овом задатку је да се размотри одређени начин предавања и сазна како он изгледа у видео запису. Уколико користите *TED* говоре за овај задатак, логично би било да се усредсредите на јавне говоре, вештине презентације и стил предавања. Исти конкретан фокус треба да буде и циљ Вашег усавшавања. Треба напоменути да је прилично тешко посматрати неколико ствари у исто време – посебно ако се насумице јављају у видео материјалу. Нешто ћете приметити, а нешто не. Стога се препоручује да јасно дефинишете свој фокус. Насумична запажања углавном доводе до насумичних резултата. Проверите да ли се дефинисани начин предавања може видети. Рецимо, вероватно одмах можете запазити структуру упутства или како наставник користи простор све док можете да видите и чујете наставника у видео запису. С друге стране, било би тешко посматрати нешто као што је интеракција наставника са ученицима ако ученике не можете да видите у видеу. Овај задатак помаже Вам да развијете свој професионални видик. Препознавање најважнијих ствари, суштинског садржаја видео материјала, прилично је једноставно уколико је продукција видео материјала имала исти, непромењени фокус током читавог трајања. Уколико видео представља широки снимак учионице у којој се истовремено дешавају бројне ствари, знатно је теже приметити и препознати догађаје или низ радњи које могу бити релевантне.

Рецимо, видео о [Учењу енглеског језика као језика струке](#) има веома ниске продукционе

стандарде. У суштини, за снимање је употребљен pamетни телефон прилично ниске резолуције. Ипак, видео показује да се учење може одвијати и изван традиционалне учионице. Покушајте да анализирате видео и размислите о питањима у **задатку за учење 3.1**.

Задатак за учење 3.2: Колеге као ментори и групна дискусија

Исходи учења:

- Размена мишљења у групи у циљу разумевања добрих пракси предавања

Заједно са својим колегама наставницима или полазницима обуке одгледајте видео у коме је приказан начин на који предајете (**задатак за учење 2.2**) и размотрите начин на који предајете на основу онога што сте приметили у видео запису.

У зависности од дужине видео записа и величине групе, за ову активност ће Вам бити потребно око 30-60 минута. Разговарајте о томе шта покушавате да постигнете. Циљ је да се усавршите – а не да критикујете особу која се налази у видеу. То је посебно важно уколико је особа која се налази у видеу неко ко се налази у просторији. У овој вежби треба да приметите конкретну ствар у видеу и да онда у светлу тог примера размислите о сопственој пракси. У оквиру ове активности може се десити да у видео запису гледате себе док предајете, а то је свакако захтевније јер обично превише критикујемо себе и усредсређујемо се на детаље који нису толико важни.

Хватајте белешке док гледате видео. Покушајте да запишете своја запажања колико год можете неутрално: шта се десило у видеу и како сте на то реаговали? Не брзајте са закључком или тумачењем.

Након што погледате део или цео видео запис и забележите размишљања, разговарајте са групом и упоредите белешке. Шта сте видели? Како сте реаговали на то? Како бисте Ви поступили са сличним задатком или у сличној ситуацији? Појединци могу да прошире своја запажања комбинујући их са запажањима других.

Размислите о следећем

Посебна карактеристика учења са колегама јесу колективни професионални видик и процес заједничког разматрања.

Видео може направити свако и не мора да приказује било ког у групи. Уопште узев, лакше је да се почне са видео записом у коме није приказан сопствени начин предавања. Временом треба прећи на посматрање сопственог начина предавања. Такође може бити лакше да се о начину предавања разговара критички уколико се у видео материјалу не налази нико из групе. За

излагање сопственог рада и размишљања другима потребни су добро самопоуздање и поверење међу учесницима. Уколико група гледа видео у коме је представљен неко од учесника, добро је одредити како ће бити изложене повратне информације и размишљања. Уколико је циљ да се развију педагошке праксе, изузетно је важно да се група усредсреди на конкретне поступке приликом предавања или на жељене циљеве учења.

Треба препознати и изазов који се јавља приликом раздвајања запажања и тумачења. У свакодневном животу, прилично често брзамо са закључцима и тумачимо ствари, а да нисмо разјаснили како лична искуства и преференције утичу на процес размишљања. Лако је изразити своје мишљење и рећи „То ми се допало“ или „То није било баш најбоље“. Али, када су у питању процена и квалитетна повратна информација, та мишљења треба да буду повезана са кредибилним запажањима и постојећим критеријумима. Врло је важно да се мишљења пажљиво износе, нарочито у свету образовања или када излажете сопствени рад својим колегама. Квалитетна процена и повратна информација имају посебан фокус и сет критеријума и треба да обухвате етичко размишљање које узима у обзир примаоца и циљ активности учења.

ПРОФЕСИОНАЛНИ ВИДИК

Слика 4. Гледање предавања у видеу и разговор.

4. ПОГЛАВЉЕ: ПОКАЗНИ ВИДЕО ЗАПИСИ И МИКРО ЛЕКЦИЈЕ

У овом поглављу научићете како да направите практични видео запис и како да снимите предавања и да предајете кроз „снимке на екрану“.

Задатак за учење 4.1: Направите практични видео за своје ученике

Исходи учења:

- Предавати о посебној вештини или задатку помоћу видео записа са инструкцијама
- Планирати и поређати покретне слике и текст или говорна упутства

Изаберите једноставан задатак или вештину или направите практичан видео.

На Јутјубу постоје многобројни практични видео материјали које су направиле компаније и појединци. Практични видео материјали приказују како да обавите одређени задатак, како да савладате одређену вештину, па чак приказују и како се користи одређени метод предавања. Прво изаберите задатак или вештину коју желите да предајете. Изаберите мануелни задатак који се одвија у приступачном окружењу, нпр. у кухињи, радионици или гаражи. Уколико је то Ваш први практични видео, изаберите једноставан задатак.

Направите план. Поделите задатак који снимате на мање делове или фазе, баш као што бисте то урадили када бисте писали рецепт за припрему неког јела. Уколико различити делови захтевају текст или титлове, напишите их. Можда ћете желети да допуните или замените титлове снимљеним гласом (или нарацијом). Сториборд представља добар начин за планирање ове врсте видео записа. A storyboard is a useful way of planning this kind of video. Глас се може снимити док снимате и видео, или накнадно, у постпродукцији.

Уколико је задатак веома једноставан и лак, можда ће бити довољан и један непрекидан снимак. Често је ефективније и практичније да се сними неколико снимака и да се користе различите величине слика. То значи да морате да монтирате снимке у један.

Снимите свој видео, сачувајте га и извезите га да би могао да се гледа. Монтирајте видео, укључујући и текст и аудио запис. Можете користити софтвер, рецимо [Adobe Spark](#), [DaVinci Resolve](#) или [HitFilm Express](#).

Додатне информације

Пре него што почнете да правите сопствени видео, потражите практичне видео материјале из области којом се бавите.

Можете их потражити на Јутјубу и на интернет страницама компанија које се баве одређеним производима. Неке компаније такође имају и своје Јутјуб канале.

Слика 5. Снимак из практичног видео Упутство за руковање камером Sony HDR AX2000.

Размислите о следећем

Прегледајте свој практични видео запис. Да ли сте у њему приказани Ви или друге особе, или је сасвим безличан? Да ли сте користили различите снимке, крупни план, анотације, нарацију или титлове? Да ли сматрате да је брзина радње у видео запису оптимална- ни превише брза ни превише спора?

Уколико је циљ видео записа да покрене одређену активност, требало би то јасно навести у видеу или у одвојеним упутствима. Један видео може се користити на различите начине. Некада је боље написати упутства у посебно поље за текст и не монирати их у видео материјал. Практични видео у којој је приказана одређена вежба за учење може помоћи ученицима да одмах ураде свој задатак. Један видео запис може се искористити у многе сврхе у зависности од тога када се укључи у процес предавања и учења. Рецимо, група ученика може да искористи видео [Метода слагалице](#) као упутство за тимски рад на коме су ангажовани у том тренутку. Наставник који похађа обуку може да употреби исти видео да сазна нешто о различитим методама предавања.

Задатак за учење 4.2: Испробајте свој практични видео

Исходи учења:

- Испробајте да ли Ваш видео функционише у пракси
- Побољшајте видео материјале

Замолите колегу или ученика да погледа видео који сте снимили и да изврши задатак за који се у њему дају упутства. Затражите повратне информације: Да ли нешто треба пажљивије објаснити? Да ли је у видеу приказано све што треба да се види? Да ли је видео превише дуг?

Уколико треба да промените нешто у видео запису, вратите се на монтажу и извршите потребне измене.

Размислите о следећем

Иако висока продукциона вредност није главна сврха видео материјала за професионално усавршавање, то не значи да квалитет видео материјала не треба да се развија временом. Увек треба узети у обзир и употребљивост материјала на интернету. Уколико повратне информације покажу да постоје ствари које не функционишу или из неког разлога видео није од помоћи, потребне су одређене измене.

Уобичајени савет је да видео запис треба да буде кратак. Рецимо, дужина практичних видео записа треба да буде ближа трајању од 2-5 минута него 10 минута. Због кратког трајања, ти видео материјали сматрају се „микро лекцијама“. Сасвим је довољно да један видео садржи једну важну лекцију.

Уколико видео са упуствима буде превише дуг и уколико садржи превише објашњења, мања је вероватноћа да ће одржати пажњу гледалаца. То посебно важи за ситуације када ученици гледају видео сами или у слободно време. Са образовне тачке гледишта то представља изазов: наставник не жели да се помири са идејом да су његови ученици заинтересовани само неколико минута у одређеном периоду.

Ипак, видео треба да буде кратак и то је користан савет. Није потребно много времена да се направи краћи видео запис. Јасно усмерење на суштински садржај и секвенцирање предавања и учења у мање јединице помажу ученику.

Погледајте следеће видео материјале и одредите колико су успешни као практични видео материјали:

■ Метода слагалице

- Како се користи: стара сингерица

Слика 6. Едукативни видео [Добро предавање](#).

Задатак за учење 4.3:
Припремите се за час или предавање које ће бити снимљено ради употребе на интернету

Исходи учења:

- Припремити се за видео предавање
- Направити видео предавање
- Поставити видео на интернет

Распитајте се коју опрему и софтвер за видео предавања користи Ваша институција. Обезбедите неопходан хардвер, софтвер и дозволе да снимите своје предавање или час. Посебну пажњу обратите на дозволу за приказивање лица и имена ученика у коначном снимку, или избаците лица и имена у монтажи. Распитајте се како се снимљено предавање може објавити. Поставите своје камере и микрофоне како је описано у претходном задатку за учење. Снимите видео предавање и објавите га на интернету.

Варијација

Припремите видео снимак предавања користећи алате за снимање екрана.

Пронађите одговарајући софтвер на интернету помоћу кога можете снимити екран. Алати за видео конференције као што су Adobe Connect, Zoom и Skype у себи садрже могућност снимања.

Проверите постојеће видео материјале са снимцима екрана које су направили други људи и покушајте да схватите шта је успешно урађено, а шта треба да се побољша.

Користећи алате које можете наћи на интернету, направите кратак видео са снимцима екрана или скринкаст видео о свом стручном пољу, а онда га поставите на онлајн сервер.

Размислите о следећем

Видео снимци предавања су веома корисни, посебно за оне који желе поново да гледају предавања. Поновни преглед наставног материјала представља есенцијални део сваког процеса учења. Видео снимци предавања такође могу бити од помоћи ученицима који не могу да буду физички присутни на настави.

Што се тиче наставника, видео снимак предавања може да уштеди време и помогне у представљању широј публици. Рецимо, у моделу обрнуте учионице, често се праве видео записи о нечему што би се иначе стало предавало у учионици. Гледање видео снимка предавања може да доведе до уштеде у времену и то време би се могло флексибилније искористити за вежбања и усмеравање ученика. Дobar видео материјал може се користити више пута и то од стране различитих наставника.

Када се ради о већим образовним институцијама, могу се снимати предавања бројних наставника. Не морају сви да праве своје видео записе. Велика збирка видео снимака предавања представља основу масовних отворених курсева на интернету (МООС) и многих компанија које нуде курсеве на интернету.

Снимак предавања представља вероватно најчешћи и најједноставнији облик образовног видео материјала. Снимак предавања обично је снимак самог предавања и захтева врло мало, или ни мало накнадне монтаже. У оквиру обуке наставника, снимак предавања може се користити и како би се документовала наставна

компетенција или се може искористити за разматрање и опсервацију (задачи у **2.** и **3. поглављу**). Снимци предавања и вебинари могу се користити за учење на даљину. Вебинари се често користе када се жели да се допре до широког аудиторијума и уштеде трошкови путовања. Многе компаније, образовне установе, национална тела и тела ЕУ редовно организују вебинаре у циљу информисања и помоћи континуираном професионалном усавршавању.

Погледајте прве минуте видеа [Како направити приручник - Wink](#) и одговорите на следећа питања:

- Да ли је видео запису потребна наратива?

Слика 7. Ученик гледа предавање на интернету.

ПОКАЗНИ ВИДЕО
ЗАПИСИ

ВИДЕО
НА
ИНТЕР
НЕТУ

- Да ли је био поучан и јесте ли могли нешто да научите из њега?
- Које измене бисте направили како бисте побољшали видео запис?

5. ПОГЛАВЉЕ: ПРОФЕСИОНАЛНИ ВИД

Ово поглавље бави се проценом и евалуацијом видео педагогије и видео материјала. Научићете како да користите алате за анотације у видео записима како бисте обогатили садржај видео материјала и заинтересовали ученике.

Задатак за учење 5.1: Евалуација видео записа

Исходи учења:

- Оценити квалитет наставног материјала
- Развити професионални видик у својству видео педагога
- Предложити како да се унапреде наставни материјали

Погледајте кратак видео запис [Један пример лошег начина предавања](#). Због чега је овај вид предавања лош?

Због чега је овај видео лош? Обратите пажњу на рад са камером, резолуцију, оштрину, квалитет аудио записа, осветлу, монтажу, анотације, итд. Да сте Ви предавач, шта бисте урадили да побољшате презентацију и видео? Како бисте користили титлове и графику да би видео изгледао професионалније?

Анотације у видео запису функционишу као алат за процену и пружање повратних информација. Постоји неколико програма који Вам дозвољавају да додате своје напомене у видео запис, на слику, аудио или текст формат у видео датотеци. Тако не морате да пишете посебан текст са повратним информацијама или да организујете дискусију, али се Ваши коментари прилажу уз видео запис.

Употребите видео запис који сте раније снимили. Усредсредите се на један одређени аспект предавања или компетенција који се може видети у видео запису, нпр. став са којим се слажете или нешто што желите да преиспитате.

Изаберите апликацију или софтвер за анотације у видео запису. Додајте своје коментаре или питања у одређене делове видео записа. Сачувајте и поделите видео.

Варијације

- Можете да укључите и гласање у свој видео како бисте анимирали гледаоце.
- Можете позвати ученике да једни другима уносе анотације у видео записе које су направили.

Алати

- Јутјуб још дозвољава да [додајете једноставне анотације](#) у Ваш видео на Вашем каналу.
- [AchSo!](#) је бесплатан образовни алат за анотације у видео материјалу који ради ручним уређајима.

Размислите о следећем

Када препознате педагошке, техничке, па чак и уметничке квалитете у видео запису, можете, ако то желите, да израдите сопствени видео како бисте привукли шири аудиторијум и повећали његов утицај. Различити стандарди важе за видео материјале које праве ученици, видео материјале које прави један наставник за ученике и видео материјале које праве организације или установе. Треба да одлучите колико времена и труда оправдавају сврха и аудиторијум. Не заборавите да се исти видео материјал може поново монтирати уколико то буде потребно.

Задатак за учење 5.2: Анотације у видео запису

Исходи учења:

- Пружити повратне информације и процену кроз анотације у видео запису
- Направити аудио или текстуалне напомене у видео материјалу

Размислите о следећем

У овом контексту, професионални видик представља способност наставника да види, примети и препозна важне и значајне ствари (као што су компетенције) у видео материјалу. Искусан наставник вероватно ће моћи да препозна професионалне компетенције и добре педагошке поступке, али такође треба да проширује своје професионалне видике како би разумео карактеристике видео материјала, шта видео запис може да забележи и шта се са њим може урадити. Уз припрему и праксу, наставници могу да науче да опазе шта добро функционише и како видео материјали унапређују предавање и учење или, алтернативно, које су грешке направљене.

У поређењу са презентацијом у учионици, предности видео материјала су што се може понављати, што му може приступити шири аудиторијум, као и могућност коментарисања исхода. С друге стране, снимљеном видео материјалу, чак и са коментарима, недостаје интерактивност када се у пореди са предавањем лицем у лице или у учионици.

Анотације у видео материјалу додају мноштво

информација видео материјалима, привлачећи пажњу на конкретна питања. Те анотације могу бити у облику текста, облика, графичких приказа или снимљеног гласа (или наравије). У прављењу видео материјала користе се посебни алати за уређивање као што су монтажа, паузе, кроповање, удаљени кадар, средњи кадар и крупни план. Када се правилно користе, ти алати ће олакшати да се разуме порука и да се концентрише на најважније поруке.

ПОВРАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

6. ПОГЛАВЉЕ: ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА И ОРГАНИЗОВАЊЕ БИБЛИОТЕКЕ ВИДЕО МАТЕРИЈАЛА

Ово финално поглавље детаљније се бави организационим аспектима видео продукције. Циљ задатка је да се направи видео материјал који има бољи сценарио и да се отворе канал или интернет страница на којима можете да правите колекцију својих видео материјала.

Задатак за учење 6.1: Видео продукција

Исходи учења:

- Направити видео са причом и неколико учесника
- Употребити причање прича како би се разумеле грешке и учили на њима

Задајте задатак својим ученицима да направе видео запис у коме ће представити одређен број грешака до којих долази током извршења пројекта, задатка или посла. Видео треба да се састоји од неколико сцена и у њему треба да учествује више од једне особе.

Препродукција

Осмислите неку причу и напишите сценарио и саставите сториборд. Сазнајте који су неопходни елементи за видео и направите списак (учесници, позадина/сетови, реквизити, музика и осветљење).

Одлучите ко ће бити учесници (глумци), ко ће снимати видео а ко ће монтирати снимљени материјал. Да ли Вам је потребан посебан режисер? Такође одредите да ли су Вам потребни други чланови екипе (као што су микрофони), колико асистената продукције је потребно (рецимо, људи који ће померати осветљење, превозити глумце, итд). Ко је задужен за прибављање разних дозвола? Проверите да ли закон дозвољава приказивање различитих позадина и логоа компанија на

одећи коју људи носе.

Продукција

Након завршетка препродукције снимите видео. Напомињемо да за снимање може бити потребно неколико дана. Осим тога, многе (или већина) сцена ће бити снимане више од једном. Онда монтирајте видео, евентуално додајте глас, елементе са текстом или титлове. Покушајте да уравнотежите боје у финалном видео материјалу како бисте постигли уједначен изглед. Приметићете да ћете морати да одбаците велики део сировог снимљеног материјала како бисте пронашли ретке савршене снимке.

Постпродукција

Конечно, након пробних приказивања (и могуће поновне монтаже), извезите пројекат како би други могли да га погледају. Употребите видео како бисте симулирали разговор о томе како је дошло до грешака и како би се оне могле избећи. Разговарајте о утицају видео материјала.

Варијација

Овај пројекат може се изменити како би обухватио учење о прописима, раду са људима или одређеним кључним компетенцијама.

Размислите о следећем

Комплетна продукција можда ће потрајати, и можда ће представљати захтеван процес. Рад у групама може да буде страсан. Не постоји замена за добро планирање. Уколико одаберете да време за учење посветите причању прича у видео записима сви треба да знају шта је оно што уче.

Приче су прекрасан начин за преношење значења. Примери и приче оживљавају сваки наставни материјал, што важи и за видео, јер он представља медијум за причање прича. Формат приче помаже нам да памтимо, а основну структуру приче може да разуме практично свако. Људи сваки дан слушају приче на ТВ-у, у видео материјалима и кроз друштвене. На приче се можемо позивати неограничен број пута.

Пример: [Интервју са приправником.](#)

Задатак за учење 6.2: Библиотека видео материјала

Исходи учења:

- Направити библиотеку видео материјала
- Сарађивати са колегама на размени наставних материјала

Видео библиотека је корисна уколико заједно са својим ученицима односно колегама намерава да временом прикупљате и размењујете видео материјале. Треба да испланирате обим библиотеке, ко ће се њоме бавити и на који начин

Отворите Јутјуб видео канал или интернет страницу на којој ћете прикупљати видео материјале на једном месту. Укључите у тај процес своје колеге или ученике. Размењујте видео материјале и плеј листе путем друштвених медија.

Упутства

- [Како отворити Јутјуб канал](#)
- [Отворите блогинг веб-сајт на платформи Blogger](#)
- [Отворите блогинг веб-сајт на платформи Wordpress](#)

Следећи кораци

Осмислите коју врсту видео материјала ћете правити као организација током следеће године. Поразговарајте са људима у својој организацији како ће се видео материјали користити у вашем свакодневном раду. Како ће сви имати користи од њих?

Уколико имате Јутјуб канал, треба стално да се њиме бавите и да додајете нове видео материјале. Не заборавите да те видео материјале не морате да правите само Ви, већ их могу правити и постављати и други људи.

Размењујте своје видео материјале на интернету. Приказујте свој рад и проширујте своју мрежу.

Алтернативе

Неки наставници једноставно воле да размењују своје видео записе путем друштвених медија, рецимо у групи на Фејсбуку. То има смисла уколико је циљ видео материјала да прикаже шта раде ученици или да се размене искуства. Многи видео записи немају за циљ да буду дуготрајни наставни ресурси.

користе сви у тој установи у будућности. То не ради мали број људи. Циљ је да се велики број запослених укључи у продукцију, или барем у примену и промоцију видео материјала.

Библиотеке видео материјала који се могу наћи на интернету представљају одличан ресурс за курсеве на интернету и материјале за више наставника и ученика.

Слика 8. Едукативни видео Димензије предавања.

Библиотека образовних видео записа може да промовише и целу школу.

Видео записи ће једном застарети. Школске видео канале или интернет страницу треба уређивати и одржавати. Линк се може прекинути, а садржај се може променити – посебно ако користите линкове до видео записа које је неко други направио.

Видео материјали такође привлаче пажњу на друштвеним медијима. Када се развија присуство на интернету за школу или другу образовну установу, видео продукција може послужити као маркетиншки алат за ученике и друге клијенте.

Чак и ако у Вашој установи не постоји библиотека, добро је да све видео своје видео линкове чувате на једном месту. Лако можете направити видео канале засноване на једном курсу, теми или посебном интересу.

TedEd Јутјуб канал има листу висококвалитетних едукативних видео материјала.

Европска фондација за обуку одржава [Јутјуб канал](#) како би комуницирала са својим заинтересованим странама и партнерима.

Факултет у Бристолу је један од највећих факултета за даље образовање у Великој Британији и на свом [Јутјуб каналу](#) поседује видео материјале из претходних 10 година.

Cedefop – Европски центар за развој стручног образовања - сакупља видео материјале на свом [Јутјуб каналу](#) од 2014.

ПРИЧАЊЕ ПРИЧЕ У ВИДЕО ЗАПИСУ

Размислите о следећем

Веће образовне установе често имају стратегију да произведу дигиталне садржаје које могу да